

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

RÅDHUSSTRÆDE 3

SNARENS KVARTER, KØBENHAVNS KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

15.09.2016
Dorthe Bendtsen
2010-7.82.07/101-0001

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Københavns Kommune
Rådhusstræde 3, 1466 København K
Rådhusstræde 3
1939, udv. 1996
*Forhuset, sidehuset,
mellembygningen og baghuset (alle
fra 1796-97) samt den
brostensbelagte gård*

BYGNINGSBESKRIVELSE

I fredningsbeskrivelsen er der ikke taget stilling til lovligheden af bygningsarbejder foretaget i ejendommen. Beskrivelsen beror på besigtigelsen af hele ejendommen bortset fra stueetagen i for- og sidehus, tredje sal tv. i forhuset samt stueetage og første sal i baghuset.

Ejendommen består af et forhus, et hermed sammenbygget sidehus og en bagbygning, der står i sammenhæng med sidebygningen via en mellembygning, alle i grundmur. Bygningerne omkranser et brolagt gårdrum, der indgår i fredningen.

Forhuset til Rådhusstræde 3 er en del af den sammenhængende husrække langs den østre side af Rådhusstræde. Forhuset har syv fag og tre etager over en høj kælder og heltag belagt med skifer med fire pultkviste mod gaden og tre mod gården, hvor der også er to filtsede skorstenspiber. Facaden står pudset og malet hvid over en gråmalet sokkel og med refendfuget underetage, der afsluttes af en kordongesims. De tre midterste fag markeres af en sålbænkgesims under vinduerne på første sal og en frise under vinduerne på anden sal. Mod taget afsluttes facaden af en profileret hovedgesims med sparrenkopper. De dekorative elementer er malet hvide som facaden. I de to søndre fag er en portåbning med profileret indfatning med slut- og lejesten samt afvisersten ved fortovet. Portfløjene har fyldinger, og den gående fløj har glas med gitterværk foran i den øverste fylding. Over en overligger er et rundbuet felt med overvindue, alt grønmalet. Vinduerne i etagerne er hvidmalede korspostvinduer med todelte underrammer. I kvistene sidder trerammede vinduer, og i kælderetagen er nyere, uopdelte butiksvinduer samt en kældernedgang med støbt trappe og en nyere butiksdør.

Forhusets gårdside indgår i en helhed med de øvrige bygninger, der alle står i tre etager over kælder, pudsede og gulmalede og afsluttet

foroven af en profileret gesims i samme farve som facaden. Vinduerne er primært korspostvinduer med todelte underrammer, alle hvidmalede, mens døre er malet mørkegrønne.

I mellembygningen varierer vinduerne i type og størrelse. Sidehus og mellembygning har skiferbelagt halvtag med køkkenskorsten, en pultkvist og enkelte ovenlysvinduer.

Baghuset har københavner-mansardtag med skifer på mansarden og tagpap på det flade parti. I mansarden sidder tre firefags fladbuede kviste og ovenlysvinduer, og i det flade parti er en høj skorsten. Gårdrummet er ligesom portgennemgangen brolagt, delvist med knoldebro, og med gang- og kørelinjer af bordursten. Fra portgennemgangen, der har panelerede undervægge og pudset loft med enkel stukgesims, er der adgang til hovedtrapperummet via en hvidmalet fyldingsdør.

I det indre er forhus og sidehus disponeret med sammenhængende lejligheder med en traditionel planløsning med repræsentative to- og trefagsstuer mod gaden, værelser og hovedtrappe mod gården og kamre og køkken med bevarede køkkenildsteder samt bagtrappe i sidehuset, hvor der også er etableret badeværelser. Især stuerne mod gaden, herunder i den udnyttede tagetage, har udsmykning og snedkerdetaljer i form af fyldingsdøre med gerichter og indstukne hængsler, brystnings-, lysnings- og pillepaneler, indfatninger omkring ovnpladser, stukgesimser og rosetter på de pudsede lofter. Især på første sal er udsmykningen rig med kannelerede indfatninger omkring og over dørene og forgyldte lister omkring opspændte væglærreder. Gulve er hovedsageligt brædde- eller parketgulve. Kælderetagen er indrettet til erhverv med nyere overflader og materialer.

Hovedtrapperummet og trappen er belagt med linoleum, og på væggene er i brystningshøjde en profileret liste. Trappen er en treløbstrappe med pudsede underløb, udsmykkede indervanger, listebalustre, udkehlet håndliste og vangesnirkel. På flere af hovedreposerne er der en entrédør på hver side og en fløjdør midtfor. Bagtrappen er en toløbstrappe med pudsede underløb, listebalustre, udkehlet håndliste og vangesnirkel. Vinduerne har forskellige typer af profileringer med f.eks. poste mod plan forside og trekvartstaf, hulposte og poste med hulkehl i siderne.

Baghuset hænger internt sammen med mellembygningen forbundet med lave trapper pga. let forskudte etagehøjder. På tredje sal står mellembygningen uudnyttet og benyttes til opbevaring. På hver etage er enkelte rum med panelering og ældre trægulve og herudover nyere indretning og overflader. I den høje kælder er de svære træbjælker synlige. Via mellembygningen er der adgang til bagtrappen i sidehuset. Baghusets hovedtrapperum har adgang fra gården via en trappe med granittrin og en høj, tofløjet fyldingsdør med overvindue.

Baghusets hovedtrappe er en halvsvingstrappe med pudsede underløb, runde balustre, udkehlet håndliste og mægler.

— BYGNINGSHISTORIE

Rådhusstræde 3 er opført i 1796-97, kort efter den store brand i 1795, for brygger Carl Adolph Frost. Over kældernedgangen var oprindeligt sandstenskonsoller. Tegltaget blev udskiftet med skifer omkring 1830. Der var butiksyndretning i kælderen fra 1831. Det er omtalt første gang i 1851, at facaden har stået oliemalet.

— KILDER

Bydelsatlas Indre By/Christianshavn, Skov- og Naturstyrelsen, 1996

Byens Huse, Danmarks arkitektur, Sys Hartmann og Villads Villadsen, København 1979

Dansk byggesæt omkring 1792 og 1942, Harald Langberg og Hans Erling Langkilde, Den almindelige Brandforsikring, 1942

De københavnske boligtypers udvikling, Arkitekten, XXXVIII. 5. Kay Fisker, 1938

Historiske huse i det gamle København, Nationalmuseet, 1972

Klassicisme i København, Hanne Raabyemagle og Claus M. Smidt red., 1998

København, før og nu – og aldrig, Bo Bramsen, red., 1987

København fra bispetid til borgertid, Stadsingeniørens Direktorat, 1947

Københavns gamle bydel, Harald Langberg, Foreningen til gamle bygningers bevaring, 1948

Københavnske borgerhuse, H.H. Engqvist 1948

www.indenforvoldene.dk

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi for Rådhusstræde 3 knytter sig til beliggenheden i Rådhusstræde, hvor forhuset indgår som en integreret del af husrækken af lignende bygninger, der danner en harmonisk helhed.

Den miljømæssige værdi knytter sig endvidere til det fredede gårdrum. Forhus, sidehus, mellembygning og baghus omkranser det brolagte gårdrum og danner en arkitektonisk helhed, der repræsenterer en harmonisk og tidligere typisk gårdbebyggelse i København.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi for Rådhusstræde 3 knytter sig i det ydre til ejendommen som et eksempel på et københavnsk borgerhus fra tiden efter Københavns brand i 1795. Facadens komposition med refendfuget underetage med kordongesims, hovedgesims med sparrenkopmotiv og midterparti markeret over tre fag med sålbænkgesims og dekoreret frise er tidstypisk, klassicistisk facadeudsmykning. Endvidere vidner forskellen mellem den dekorerede gadefacade og de prunkløse gårdsider om den traditionelle bebyggelsesstruktur med en repræsentativ facade mod gaden og de mere funktionsprægede bygninger mod gården.

Den kulturhistoriske værdi knytter sig i det indre til det borgerlige, klassicistiske bygningsideal, der afspejles i hovedetagerne i såvel planløsning som interiør. Forhusets og sidehusets oprindelige planløsning er i store træk bevaret og kendetegnes ved hovedtrappens beliggenhed i trapperummet mod gården, de fine stuer mod gaden med stukkatur og panelering og nogle steder opspændte lærreder, værelser mod gården og funktionsbetingede rum i sidehuset, herunder bagtrappen og køkkener med bevarede køkkenildsteder. De oprindelige og ældre bygningsdele og -detaljer har kulturhistorisk værdi, idet de vidner om periodens udsmykningsideal og høje håndværksmæssige kunnen.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi for Rådhusstræde 3 knytter sig i det ydre til facadens klassicistiske udtryk, der karakteriseres ved den faste fagdeling med korspostvinduer, den vandrette kordongesims, der opdeler facaden i en refendfuget, tungere underdel og en lettere overfacade kronet af hovedgesimsen med sparrenkopmotiv samt portåbningen med dekorationer og udsmykkede portfløje. På bagsiden knytter den arkitektoniske værdi sig til det samlede anlægs enkle, taktfaste facader, der omkranser gårdrummet.

I det indre knytter den arkitektoniske værdi sig til for- og sidehusets bevarede planløsning, til hovedtrappen, der fører gennem etagerne, og til lejlighedernes velproportionerede stuer med panelering og

stukkatur, der vidner om den borgerlige klassicismes enkle udsmykningsidealer.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier for Rådhusstræde 3 knytter sig overordnet til ejendommen som en repræsentant for et byhus med side- og baghuse opført efter tidens klassicistiske idealer efter Københavns brand i 1795. De bærende fredningsværdier knytter sig i det ydre til det grundmurede syv fag lange forhus i tre etager over kælder med skiferbelagt heltag og skorstenspiber og til facaden med refendfuget underetage og glatpudset overfacade med gesimser og friser og til fyldingsporten med indfatninger. Hertil kommer kontrasten mellem den præsentable facade og den prunkløse gårdside samt det samlede, harmoniske gårdmiljø dannet af alle bygningerne med deres taktfaste facader omkring det brolagte gårdrum. Herudover generelt den gennemgående traditionelle materialeholdning.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til for- og sidehusets velbevarede disponering med hovedtrapperummet mod gården, lejlighedernes traditionelle planløsning med de fine stuer mod gaden, værelser mod gården og sekundær indretning i sidehuset med bagtrappe og køkken med bevarede køkkenildsteder. I baghuset knytter værdierne sig til placeringen af trappen og dens traditionelle udførelse og til de svære tømmerkonstruktioner i kælderetagen. Dertil kommer alle bygningers oprindelige og ældre bygningsdele og detaljer, herunder brystnings-, lysnings- og pillepaneler, opspændte lærreder, pudsede vægge og lofter med stukgesimser og -rosetter, fyldingsdøre med indstukne hængsler og profilerede gerichter. Endvidere kommer forhusets hovedtrappe med alle dens detaljer og ejendommens gennemgående traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Ingen angivet.